

#playasnaturales
#platgesnaturals

ANNEX III ANEXO III

RED DE PLAYAS NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO

XARXA DE PLATGES NATURALES

PER AL CORRIOL CAMANEGRE

RED DE PLAYAS XARXA DE PLATGES NATURALES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

TEXTOS COM A RECURSOS PER A RRSS TEXTOS COMO RECURSOS PARA RRSS

(informació sobre els diferents temes tractats en les infografies per a RRSS)
(información sobre los diferentes temas tratados en las infografías para RRSS)

PLATGES RENATURALITZADES · PLAYAS RENATURALIZADAS

Les platges i dunes valencianes alberguen una valuosa flora i fauna, present únicament en aquests ambients, i en molts casos amenaçada i protegida. A més, els sistemes dunars compleixen una funció molt important: ens protegeixen davant els efectes de l'entrada d'aigua de la mar terra endins i de la salinització durant els temporals marins.

Perquè puguem complir la seua funció de protecció enfront dels temporals marins i contribuir a la conservació de la biodiversitat, les platges necessiten un element clau: les restes orgàniques aportades per la mar. De manera natural, a les platges s'acumulen restes vegetals aportades per l'onatge. Aquestes restes, com a canyes, branques i arribatges de posidònia i altres plantes i algues no embruten la platja, NO SÓN FEM! Tenen diverses funcions importants, entre elles la de formar un parany per a captar arena i retindre-la a les platges, creant dunes embrionàries que finalment donen estabilitat a la duna i ajuden al seu creixement. En la mesura en què tot aquest material no es manté a les platges, aquestes pateixen amb major força l'erosió del vent i onatge, i la biodiversitat es ressent.

Concretament, aquestes restes formen els hàbitats que requereix una de les espècies més amenaçades de les nostres platges, el corriol camanegre. Davant l'absència de restes es veu obligat a nidificar en les dunes, on pateix una major predació i té menys aliment, motius que, entre altres, l'han conduït a estar greument amenaçat. Per això, les accions de renaturalització de platges mantenint part de les restes vegetals contribueix positivament en molts aspectes a la conservació de les platges: cuidant el corriol, cuidem les nostres platges.

Las playas y dunas valencianas albergan una valiosa flora y fauna, presente únicamente en estos ambientes, y en muchos casos amenazada y protegida. Además, los sistemas dunares cumplen una función muy importante: nos protegen ante los efectos de la entrada de agua del mar tierra adentro y de la salinización durante los temporales marinos.

Para que puedan cumplir su función de protección frente a los temporales marinos y contribuir a la conservación de la biodiversidad, las playas necesitan un elemento clave: los restos orgánicos aportados por el mar. De forma natural, en las playas se acumulan restos vegetales aportados por el oleaje. Estos restos, como cañas, ramas y arribazones de posidonia y otras plantas y algas no ensucian la playa, ¡NO SON BASURA! Tienen varias funciones importantes, entre ellas la de formar una trampa para captar arena y retenerla en las playas, creando dunas embrionarias que finalmente dan estabilidad a la duna y

2

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

ayudan en su crecimiento. En la medida en que todo este material no se mantiene en las playas, estas sufren con mayor fuerza la erosión del viento y oleaje, y la biodiversidad se resiente.

Concretamente, estos restos forman los hábitats que requiere una de las especies más amenazadas de nuestras playas, el chorlitejo patinegro. Ante la ausencia de restos se ve obligado a nidificar en las dunas, donde sufre una mayor predación y tiene menos alimento, motivos que, entre otros, lo han conducido a estar gravemente amenazado. Por ello, las acciones de renaturalización de playas manteniendo parte de los restos vegetales contribuye positivamente en muchos aspectos al cuidado de las playas: cuidando del chorlitejo, cuidamos de nuestras playas.

CHORLITEJO, AVE EN PELIGRO · CORRIOL, AU EN PERILL

El corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) és un xicotet ocell limícola que habita a les nostres platges. S'alimenta capturant xicotets insectes, crustacis i mol·luscos, als quals persegueix amb ràpides carreres. En la Comunitat Valenciana la seua situació és molt preocupant: la població ha caigut un 70% en els darrers 30 anys. Per aquesta raó, el corriol camanegre està protegit legalment com a "Vulnerable", una figura prèvia a trobar-se en "Perill d'Extinció".

Una de les principals raons de la seua delicada situació és la falta d'hàbitat: requereix de restes vegetals aportades per l'onatge a les platges, on fer els seus nius, alimentar-se i on les seues cries puguen amagar-se dels predadors. També té un important impacte la vegetació exòtica que cobreix les dunes i que impedeixen que troben aliment en elles, així com la presència de mascotes soltes, especialment gossos, que corren per diversió darrere d'ells, xafen els nius o els pollets, i causen molts abandonaments de nius per estrés.

En aquest sentit, que el corriol camanegre nidifique a les nostres platges no sols ve a reflectir un bon estat de conservació d'aquestes, sinó també un bon estat de conservació de la pròpia estructura física de l'ecosistema dunar. Per això, el paper del corriol camanegre va més enllà: és una espècie paraigües que, ajudant la seua conservació, ens ajuda a cuidar les platges i les dunes.

El chorlitejo patinegro (Charadrius alexandrinus) es una pequeña ave limícola que habita en nuestras playas. Se alimenta capturando pequeños insectos, crustáceos y moluscos, a los que persigue con rápidas carreras. En la Comunitat Valenciana su situación es muy preocupante: la población ha caído un 70% en los últimos 30 años. Por esta razón, el chorlitejo patinegro está protegida legalmente como "Vulnerable", una figura previa a encontrarse en "Peligro de Extinción".

Una de las principales razones de su delicada situación es la falta de hábitat: requiere de restos vegetales aportados por el oleaje en las playas, donde hacer sus nidos, alimentarse y donde sus crías puedan esconderse de los predadores. También tiene un importante impacto la vegetación exótica que cubre las dunas y que impiden que encuentren alimento en ellas, así como la

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

presencia de mascotas sueltas, especialmente perros, que corren por diversión detrás de ellos, pisan los nidos o los pollos, y causan muchos abandonos de nidos por estrés.

En este sentido, que el chorlitejo patinegro nidifique en nuestras playas no solo viene a reflejar un buen estado de conservación de estas, sino también un buen estado de conservación de la propia estructura física del ecosistema dunar. Por ello, el papel del chorlitejo patinegro va más allá: es una especie paraguas que, ayudando a su conservación, nos ayuda a cuidar las playas y las dunas.

CHORLITEJO, AVE EN PELIGRO · CORRIOL, AU EN PERILL

Les platges i dunes del nostre municipi són ambients d'un alt valor per a la conservació de fauna i flora amenaçada. En general, són un dels ecosistemes de major valor per a la conservació de la biodiversitat a Europa, i per això són hàbitats protegits que hem de cuidar i respectar. No obstant això, és indubtable també la importància social de les platges per a realitzar tot tipus d'usos lúdics. Per això, per a assegurar la compatibilitat entre usos recreatius i ambientals, no cal oblidar que...

- Si vius prop de les dunes, evita que la vegetació del teu jardí arribe fins a l'arena. La flora exòtica invasora canvia l'estructura física i química del sòl, disminueix els nutrients, entapissa el sòl i a poc a poc fa desaparèixer la flora i fauna autòctona.
- Les ordenances municipals prohibeixen la presència de mascotes a les platges, excepte gossos guia. Perquè les nostres mascotes puguin fer ús de les platges s'habiliten les platges canines. Les nostres mascotes poden ser molt respectuoses, però són una de les principals amenaces per al corriol camanegre: una simple carrera prop de la duna pot suposar que es xafe un niu, un pollet o l'abandament de nius per l'estrés que causen a les aus adultes.
- Les dunes són molt dinàmiques, però alhora molt fràgils. Per això, s'han col·locat talanqueres i cordells que limiten el pas i per tant, possibles xafades. A més d'evitar danys sobre la flora i la fauna, la capacitat de les dunes de retindre arena a les platges pot debilitar-se molt si es grimpa o es llisca sobre elles.

La natura ens convida cada vegada que la visitem a gaudir d'ella, però també ens demana que siguem responsables i respectuosos amb els hàbitats. Totes i tots podem gaudir d'ella si la cuidem i la respectem.

Las playas y dunas de nuestro municipio son ambientes de un alto valor para la conservación de fauna y flora amenazada. En general, son uno de los ecosistemas de mayor valor para la conservación de la biodiversidad en Europa, y por ello son hábitats protegidos que debemos cuidar y respetar. Sin embargo, es indudable también la importancia social de las playas para realizar

RED DE PLAYAS NATURALES XARXA DE PLATGES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

todo tipo de usos lúdicos. Por ello, para asegurar la compatibilidad entre usos recreativos y ambientales, no hay que olvidar que...

- Si vives cerca de las dunas, evita que la vegetación de tu jardín llegue hasta la arena. La flora exótica invasora cambia la estructura física y química del suelo, disminuye los nutrientes, tapiza el suelo y poco a poco hace desaparecer la flora y fauna autóctona.
- Las ordenanzas municipales prohíben la presencia de mascotas en las playas, excepto perros lazarillos. Para que nuestras mascotas puedan hacer uso de las playas se habilitan las playas caninas. Nuestras mascotas pueden ser muy respetuosas, pero son una de las principales amenazas para el chorlitejo patinegro: una simple carrera cerca de la duna puede suponer el pisoteo de un nido, de un pollo o el abandono de nidos por el estrés que causan en las aves adultas.
- Las dunas son muy dinámicas, pero a la vez muy frágiles. Por ello, se han colocado talanqueras y cordeles que limitan el paso y su pisoteo. Además de evitar daños sobre la flora y la fauna, la capacidad de las dunas de retener arena en las playas puede debilitarse mucho si se trepa o se desliza sobre ellas.

La naturaleza nos invita cada vez que la visitamos a disfrutar de ella, pero también nos pide que seamos responsables y respetuosos con los hábitats. Todos podemos disfrutar de ella si la cuidamos y la respetamos.

INVASIONS A LES DUNES · INVASIÓN EN LAS DUNAS

Al llarg del segle XX, els ecosistemes dunars van ser eliminats de gran part del litoral mediterrani a causa de la seua urbanització. Amb això, i la jardineria utilitzada en aquestes urbanitzacions, passejos marítics i construccions, també va arribar una altra de les grans amenaces per a la biodiversitat de platges i dunes: la flora exòtica.

La major part de la vegetació exòtica, com atzavares i flors ornamentals, de creixement ràpid i amb la capacitat de dispersar fins a milers de llavors per cada planta, tenen un impacte en competir per l'espai amb la flora autòctona, de creixement més lent.

No obstant això, algunes d'aquestes espècies, com l'ungla de gat, suposen una gran amenaça per a la biodiversitat. Es tracta d'una espècie originària de Sud-àfrica que, a les nostres platges, extrau i reté en les seues fulles una gran quantitat d'aigua del sòl, canviant l'estructura química i física d'aquest, i disminuint els nutrients. Alhora, forma grans catifes que impedeixen el creixement de qualsevol espècie autòctona, i empobreixen la diversitat de la fauna: sobre ella viuen molts menys insectes i altres invertebrats que sobre la flora autòctona. A més, impedeix que ocells amenaçats com el corriol camanegre puguin alimentar-se en el seu entorn.

Per això, és fonamental que les tasques de renaturalització de platges eliminin aquestes espècies exòtiques i en el seu lloc es reforce la presència d'espècies autòctones que ajuden a estabilitzar les dunes, com la perllina marina

RED DE PLAYAS XARXA DE PLATGES NATURALES NATURALES

PARA EL CHORLITEJO PATINEGRO PER AL CORRIOL CAMANEGRE

(*Otanthus maritimus*), el jull de platja (*Elymus farctus*), el borró (*Ammophila arenaria*), l'equinòfora (*Echinophora spinosa*), la campaneta de mar (*Calystegia soldanella*) o el lliri de mar (*Pancreatium maritimum*).

A lo largo del siglo XX, los ecosistemas dunares fueron eliminados de gran parte del litoral mediterráneo para su urbanización. Con ello, y la jardinería utilizada en estas urbanizaciones, paseos marítimos y construcciones, también llegó otra de las grandes amenazas para la biodiversidad de playas y dunas: la flora exótica.

La mayor parte de la vegetación exótica, como agaves y flores ornamentales, de crecimiento rápido y con la capacidad de dispersar hasta miles de semillas por cada planta, tienen un impacto al competir por el espacio con la flora autóctona, de crecimiento más lento.

Sin embargo, algunas de estas especies, como la uña de gato, suponen una gran amenaza para la biodiversidad. Se trata de una especie originaria de Sudáfrica que, en nuestras playas, extrae y retiene en sus hojas una gran cantidad de agua del suelo, cambiando la estructura química y física de este, y disminuyendo los nutrientes. A la vez, forma grandes alfombras que impiden el crecimiento de cualquier especie autóctona, y empobrecen la diversidad de la fauna: sobre ella viven muchos menos insectos y otros invertebrados que sobre la flora autóctona. Además, impide que aves amenazadas como el chorlitejo patinegro puedan alimentarse en su entorno.

*Por ello, es fundamental que las tareas de renaturalización de playas eliminen estas especies exóticas y en su lugar se refuerce la presencia de especies autóctonas que ayudan a estabilizar las dunas, como la algodonosa (*Otanthus maritimus*), la grama de arena (*Elymus farctus*), el barrón (*Ammophila arenaria*), la zanahoria de mar (*Echinophora spinosa*), la correhuela marina (*Calystegia soldanella*) o la azucena de mar (*Pancreatium maritimum*).*